

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 586

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 3 mei 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Welbevinden Vlaamse land- en tuinbouwers - Maatregelen

Onlangs publiceerde Boeren op een Kruispunt haar jaarverslag. Daarin staat dat de hulporganisatie vorig jaar 232 aanmeldingen kreeg van boeren die aangaven in moeilijkheden te verkeren. Toch wel opvallend is dat het in coronajaar 2020 over 161 aanmeldingen ging, wat neerkomt op een stijging van 44 procent in 2021. Nog frappanter is het aantal sessies bij de psychologen van de organisatie. Van 170 in 2020 naar 366 in 2021, meer dan een verdubbeling.

Ondertussen zijn er al onnoemelijk veel redenen voor deze stijging, maar het stikstofakkoord en de crisis in de varkenssector lijken, zeker voor 2021, de belangrijkste factoren voor de stijging te zijn. 60 procent van de psychologensessies komt dan ook van de veehouders. West-Vlaanderen was in 2021 de provincie met de meeste aanmeldingen, 39 procent. Ook dit jaar lijkt het aantal aanmeldingen fors toe te nemen, met ongeveer één aanmelding per kalenderdag. Boeren op een Kruispunt is dan ook vragende partij om meer middelen te krijgen om alle dossiers te kunnen behandelen. Deze middelen zouden zijn beloofd door de Vlaamse Regering. In januari 2022 gaf de minister aan een subsidie van 100.000 euro toe te kennen aan de organisatie, boven op de basissubsidie.

In oktober 2021 stelde ik de minister al een vraag over het mentale welzijn van onze landbouwers, net als collega's Talpe en Vandromme, met als aanleiding de zelfmoord van een West-Vlaamse landbouwer en de daaropvolgende schrijfactie 'Spuug het der ut' van collega-landbouwer Philip Fleurbaey. Begin dit jaar stelde ik de minister hierover nogmaals een vraag, en ook de organisatie Boeren op een Kruispunt kwam een maand later nog eens aan bod in de commissie in verband met de loopbaanbegeleiding voor landbouwers.

De minister gaf in haar antwoord in oktober al verschillende problemen aan. Uiteraard zijn er de liquiditeitsproblemen, maar ook ervaren de boeren een ongelofelijk gebrek aan respect voor hun stiel en zichzelf. Ook kwamen verschillende (deel)oplossingen aan bod. De minister had het over een aantal initiatieven om de regeldruk te beperken, zoals een lopend initiatief met het oog op vereenvoudiging voor het einde van deze legislatuur. Ook zou een aantal ingrepen gepland staan om de administratieve lasten bij het ondernemen voor de landbouwers te verminderen. Ook het belang om de innovatieve praktijken van onze boeren aan het grote publiek te tonen en een initiatief om een grotere markttransparantie in de agrovoedingsketen te verwezenlijken, kwamen aan bod. Ook het feit dat een grote groep landbouwers de stap naar hulpverlening nog niet zet, is een belangrijke factor. Meer aanmeldingen bij Boeren op een Kruispunt betekent natuurlijk niet dat er procentueel meer landbouwers in moeilijkheden zich aanmelden.

**Vlaams
Parlement**

De minister haalde begin dit jaar ook de conjunctuurindex aan, die het gevoel van de landbouwers weergeeft. Die gaat van nul (alle landbouwers zeer negatief) tot 200 (alle landbouwers zeer positief). Op het moment dat de minister die index aanhaalde, zagen we in het algemeen een lichte daling. Bij de laatste update van de index, begin april, zien we dat de index heel erg gedaald is. De algemene verwachtingen voor de komende zes maanden daalden zelfs naar het laagste punt van de bevraging in 2007. Onze Vlaamse boeren zijn meer dan ooit de wanhoop nabij. Ook gaf de minister aan dat Boeren op een Kruispunt en het Landelijk Infopunt voor Vrouwen zouden fuseren, als een eerste onderdeel van het actieplan rond mentaal welbevinden van de landbouwers. Het actieplan werd beloofd tegen eind 2021.

1. Welke concrete initiatieven zijn al genomen/in werking om de regeldruk van de landbouwers te beperken? Welke maatregelen worden momenteel besproken/staan op de planning om te bespreken?
2. Welke concrete maatregelen en initiatieven zijn al genomen om de administratieve lasten voor onze landbouwers te verminderen? Welke worden momenteel besproken en staan er gepland?
3. Hoe evalueert de minister de uiterst negatieve tendens van de conjunctuurindex?
4. Hoe is de fusie tussen Boeren op een Kruispunt en het Landelijk Infopunt voor Vrouwen verlopen? Is die volledig voltooid, of moeten er nog bepaalde zaken gebeuren? Hoe werd de fusie ervaren door beide organisaties en de landbouwers?
5. Wat is de stand van zaken van het actieplan 'welbevinden van de landbouwers'? Wanneer brengt de Vlaamse Regering dit naar buiten?
6. Heeft de minister nog bijkomende initiatieven genomen, of plant ze er te nemen, die al dan niet buiten de scope van het actieplan welbevinden vallen? Zo ja, welke zijn dat?
7. In buurlanden Nederland en Frankrijk zijn de zelfmoordcijfers bij landbouwers hallucinant en in stijgende lijn.

Heeft de minister zicht op de evolutie van het zelfmoordcijfer bij onze Vlaamse landbouwers in de laatste jaren? Zo ja, wat waren de cijfers in de laatste jaren?

ANTWOORD

op vraag nr. 586 van 3 mei 2022

van **STEFAAN SINTOBIN** aan **HILDE CREVITS**

1-2. De initiatieven binnen mijn landbouwbevoegdheid maken deel uit van het Relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' (project nr. 160). Voor een antwoord op uw vraag, verwijs ik naar het antwoord van collega Jan Jambon op schriftelijke vraag nr. 91 van Tom Ongena van 1 december 2021.

De invulling en uitvoering van de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid zal heel wat nieuwe interventies en wijzigingen met zich meebrengen. Door in te zetten op een goede communicatie en een verdere doorgedreven digitalisering wordt geprobeerd de regellast en de administratieve last te beperken.

3. De conjunctuurindex tuimelt bij bijna alle sectoren naar beneden. Vooral de komende 6 maanden wordt negatief ingeschat. Afhankelijk van de sector zullen de stikstofuitdaging en het mestbeleid zeker een rol hebben gespeeld. De bevragingen zijn bovendien verstuurd een week na de Russische inval in Oekraïne. De oorlog in Oekraïne en de onzekerheid die daarmee gepaard gaat, is dan ook een belangrijk element dat het sentiment van de land- en tuinbouwers helpt te verklaren.
4. Voor het antwoord hierop verwijs ik naar het antwoord op schriftelijke vraag nr. 568 van Emmily Talpe van 20 april 2022.
5. Het actieplan werd op 24 mei 2022 voorgesteld.
6. Het actieplan is een olijsting van de lopende en geplande engagementen van de organisaties die tot nu toe betrokken zijn voor de totstandkoming van het actieplan. De acties zijn thematisch gegroepeerd op basis van de studie van het Instituut voor Landbouw, visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) over het welbevinden van de land- en tuinbouwers uit 2020.
Het is de bedoeling dat met het actieplan een dynamiek in gang wordt gezet die het welbevinden van de landbouwer verder kan versterken.
Alle acties die nu al genomen worden of die nog opgestart worden, hebben daarom een plaats in dit actieplan, ook al zijn ze er op dit moment nog niet in vermeld. Ik roep dan ook alle organisaties op om de acties die zij ondernemen voor het welbevinden van de land- en tuinbouwers door te geven, zodat wij rond dit actieplan een sterk netwerk kunnen uitbouwen dat de land- en tuinbouwers ondersteunt in hun welbevinden.
7. Voor het antwoord hierop verwijs ik naar het antwoord op schriftelijke vraag nr. 568 van Emmily Talpe van 20 april 2022.